

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

32434

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ferit ŞENYAŞAR

Şanlıurfa Milletvekili

28 Temmuz 2025 tarihinde, Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesinde bulunan 1 No'lu ve 2 No'lu T Tipi Kapalı Cezaevlerine gerçekleştirdiğimiz ziyaret kapsamında mahpuslarla yapılan birebir görüşmeler sonucunda, sistematik ve yapısal nitelik arz eden çok sayıda hak ihlali tespit edilmiştir. Bu ihlaller; sağlık hakkına erişimden infaz uzatma uygulamalarındaki keyfiliğe, kişisel temizlik hakkının engellenmesinden inanç dayatmalarına, kötü muamele iddialarından sosyal haklara erişimin sınırlandırılmasına kadar çok geniş bir yelpazeye yayılmaktadır.

Ceza infaz kurumları, yalnızca özgürlüğün kısıtlandığı değil, aynı zamanda temel hak ve özgürlüklerin daha hassas korunması ve gözetilmesi gereken alanlardır. Bu çerçevede, infaz sisteminde insan onuru ilkesinin korunması, ayrımcılığın önlenmesi, sağlık ve yaşam hakkına erişimin güvence altına alınması devletin asli sorumluluklarındandır.

Ulusal mevzuatın yanı sıra Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Mahpuslara İlişkin Asgari Standart Kuralları (Nelson Mandela Kuralları) çerçevesinde koruma altına alınan temel hak ve özgürlüklerin ihlal edilmesi, hukuk devleti ilkesine zarar vermekte; ceza infaz sisteminin insan onuruna saygılı şekilde yürütülmesi yükümlülüğünü ihmal etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Hilvan 1 ve 2 No'lu T Tipi Kapalı Cezaevlerinde sağlık hizmetlerine erişim hangi gerekçe ile yalnızca haftalık olarak sağlanmakta, düzenli ve günlük sağlık hizmeti verilmemektedir?
2. Hilvan 1 ve 2 No'lu T Tipi Cezaevlerinde görev yapan sağlık personelinin sayısı nedir?
3. Mahpusların hastane sevklerinde, IŞİD bağlantılı kişilerle aynı ring araçlarında sevk edilmesi ve muayenelerde kelepçeli tutulması uygulamaları yasal mıdır? Bu uygulamalara son verilmesi yönünde bir düzenleme yapılacak mıdır?
4. Mahpusların kişisel temizlik hakkı kapsamında traş ve berbere çıkma taleplerinin, "siyasi mahpus" oldukları gerekçesiyle reddedilmesi hakkında Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bu açıkça ayrımcılık teşkil eden uygulamaya dair bir soruşturma başlatılmış mıdır?
5. Mahpuslara, kurul görüşmeleri öncesinde dini içerikli soruların yer aldığı kağıtların dağıtılması ve bunların ezberlenmesinin istenmesi inanç özgürlüğü ihlali değil midir?
6. Cezaevi personeline yönelik hak temelli eğitim çalışmaları yapılmakta mıdır?
7. İnfazı tamamlanan bazı mahpusların, hiçbir somut gerekçe olmaksızın ve geçmiş siyasi eylemleriyle ilişkilendirilerek, infazlarının defalarca uzatıldığı iddiaları doğru mudur? Bu kapsamda kaç mahpusun infazı son bir yıl içinde uzatılmıştır?
8. Denetimli serbestlik başvurularının yalnızca mahpusun bulunduğu koğuşun niteliği ("tarafli koğuş") gerekçesiyle reddedilmesi yasal mıdır? Bakanlığınız bu tür uygulamaları kaldırmayı planlamakta mıdır?
9. Kötü muamele iddiasına taraf olan "Emre" isimli cezaevi personeli hakkında herhangi bir disiplin soruşturması başlatılmış mıdır? Bu tür iddiaların bağımsız izleme mekanizmalarıyla denetlenmesi için ne tür çalışmalar yürütülmektedir?
10. Sosyal faaliyetlerin tamamen durdurulduğu ve bazı dergi ve basılı yayınların cezaevine alınmadığı yönündeki iddialar doğru mudur? Bu kapsamda cezaevlerinde hangi basılı yayınlar yasaklanmıştır?
11. Cezaevlerindeki içme suyuna erişimin sınırlı olması ve yaz aylarında havalandırma sürelerinin yetersiz kalmasına ilişkin şikâyetler doğrultusunda bir iyileştirme çalışması yapılmakta mıdır?